

ادبیات فارسی

۱- معنی چند واژه درست است؟

(فایق: بلند)، (صفوت: برگزیده و خالص از هر چیز)، (تضرع: التماس کردن)، (اعراض: شکایت کردن)، (ممد: مدد رسان)، (قدم: آمدن)، (حلیه: آگاه باش)، (جیب: گریبان)، (بنان: سرانگشت)، (کاینه: موجود)

(۱) هفت (۲) هشت (۳) نه (۴) شش

۲- معنی واژگان «والی، حد، عار، خمار» به ترتیب کدام است؟

(۱) قاضی، پاداش، بدنامی، خواب‌آلود (۲) پنددهنده، جزا، رسوایی، ملول
(۳) حاکم، کیفر، آبرو، مست (۴) فرمانروا، مجازات شرعی، ننگ، می فروش

۳- در کدام گزینه معنای برخی واژگان درست نیست؟

(۱) (ورطه: هلاکت) (ضایع: تباه) (اهل: سزاوار) (۲) (بیغوله: گوشه‌ای دور از مردم) (لعل: صدف) (یله: پهلوان)
(۳) (سودا: هوس) (نهاد: فطرت) (شوخ: چرک) (۴) (آخره: چنبره‌ی گردن) (عشرت: شادی) (فراق: جدایی)

۴- در کدام گزینه غلط املایی وجود دارد؟

(۱) خود هم به عکس صورت خود گر نظر کند / ترسم که عصمتش کند اعراض در عتاب
(۲) تخم بتی گرچه مرغ خانه است / کرد زیر پر چو دایه تربیت
(۳) عبادت شمارم ثنا خوانی‌اش / تو از ابلهی بذله می‌دانی‌اش
(۴) وگرنه نحل چه داند که از عصاره‌ی شهد / مهندسانه توان ساخت خانه‌ی شیش در

۵- در متن زیر چند غلط املایی وجود دارد؟

«پس گفت: ای طایفه‌ی ادبا، از غرابت نسبی خصومت زاید و مراتب سببی بر آن مقدم است. پس بار دیگر به سر وعض باز شد و از انجام سخن به آغاز شد.»

(۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۶- پدید آورنده‌ی کدام اثر ادبی نادرست آمده است؟

(۱) کلیله و دمنه: امیرخسرو دهلوی (۲) بوستان: سعدی
(۳) کیمیای سعادت: امام محمد غزالی (۴) الهی‌نامه: عطار

۷- عنصرالمعالی کدام کتاب را تألیف کرده است؟

(۱) مرزبان‌نامه (۲) سیاست‌نامه (۳) خردنامه (۴) قابوس‌نامه

۸- عبارت زیر توصیف کدام گونه‌ی ادبی است؟

«موضوعاتی از حکمت، اخلاق، مذهب یا دانشی از معارف که می‌توانند تخیلی- ادبی باشند و مسئله‌ای را روایی یا نمایشی ارائه دهند. این آثار در کتاب‌های درسی و کودک و نوجوان کاربرد دارد.»

(۱) ادبیات تعلیمی (۲) ادبیات سفر (۳) ادبیات غنایی (۴) ادبیات پایداری

۹- همه گزینه‌ها به جز گزینه جابه‌جایی ضمیر صورت گرفته است.

(۱) هزار دشمنم ار می‌کنند قصد هلاک / گرم تو دوستی از دشمنان ندارم باک
(۲) بادت چه عجب اگر برد دل / خاکت چه عجب اگر شود لعل
(۳) هر چند نمی‌سوزد بر من دل سنگینت / گویی دل من سنگی‌ست در چاه زخاندان
(۴) مرغ بهشت بودم و افتادمت به دام / اما تو طفل بودی و از دست دادی‌ام

۱۰- در عبارت زیر کدام واژه‌ها طرفین سجع نیستند؟

«در همان ببحبوحه‌ی بخور بخور که منظره‌ی فنا و زوال غاز خدا بیامرز مرا به یاد بی‌ثباتی فلک بوقلمون و شقاوت مردم دون و مکر و فریب جهان پتیاره و وقاحت این مصطفی بدقواره انداخته بود. باز صدای تلفن بلند شد. بیرون جستم و فوراً برگشتم.»

(۱) جستم، برگشتم (۲) پتیاره، بدقواره (۳) بوقلمون، دون (۴) فنا، خدا

۱۱- کدام بیت حس آمیزی دارد؟

(۱) من از آن روز که در بند توام آزادم / پادشاهم که به دست تو اسیر افتادم
(۲) خرم آن روز که جان می‌رود اندر طلبت / تا ببیند عزیزان به مبارک بادم
(۳) من که در هیچ مقامی نزد خیمه‌ی انس / پیش تو رخت بیفکندم و دل بنهادم
(۴) به سخن راست نباید که چه شیرین سخنی / وین عجب ترکه تو شیرینی و من فرهادم

۱۲- آرایه‌های مقابل همه ابیات به استثنای بیت تماماً درست است.

(۱) سرم گرفته خمار است همچو چشم بتم / دلم چو زلف بتم ناگرفته است قرار (تشبیه، استعاره)
(۲) اثر در زلف لیلی می‌کند آشوب زنجیرم / نمک برزخم مجنون می‌زند شور بیابانم (کنایه، ایهام)
(۳) دلی که درد ندارد شفا کجا یابد / بلای عشق ندیده شفا کجا یابد (تضاد، تشبیه)
(۴) باده در ساغر فکن ساقی که من رفتم به باد / رود را برساز کن مطرب که دل دادم به رود (جناس، کنایه)

۱۳- تعداد واژه‌های «مشتق و مرکب» در متن زیر به ترتیب کدام است؟

«خط هر قدر هم زیبا و چشم‌نواز باشد، همین که از لطف معنی و عمق اندیشه دور باشد، بیننده‌ی کاردان را به خود جلب نمی‌کند و اگر هم جلب نظر کند، بی‌شک کوتاه و سطحی خواهد بود. از این رو خوش‌نویس پیش از آن که قلم را به قصد خوش‌نویسی به دست گیرد، متنی دلنشین می‌جوید»

(۱) پنج، چهار (۲) پنج، پنج (۳) شش، پنج (۴) شش، چهار

۱۴- در کدام گزینه تعداد «فعل امر» کمتر است؟

- (۱) جان به جانان سپار و خوش می‌باش / دل به دلبر گذار و خوش می‌باش
- (۲) آن یکی در هزار خوش می‌بین / یک به یک می‌شمار و خوش می‌باش
- (۳) گر چو ما عاشقی و سرمستی / فارغی از خمار و خوش می‌باش
- (۴) باش با جام می‌دمی همدم / نفسی خوش برآر و خوش می‌باش

۱۵- نوع «حرف ربط» در کدام گزینه متفاوت است؟

- (۱) زهر دارد در درون دنیا چو مار / گرچه بینی ظاهرش نقش و نگار
- (۲) مستم اما در پی آزار کم ظرفان نیام / با چراغ تیره چشم آفتابم کار نیست
- (۳) گر دل ببری شاید، زیرا که تویی دلبر / با مهر تو دارم دل با عشق تو دارم جان
- (۴) این است نصیحت سنایی / عاشق نشوید اگر توانید

۱۶- در کدام بیت مفعول نادرست مشخص شده است؟

- (۱) ز کرشمه‌ی زلالت ره منزلی نشان ده / به کسی که بی‌تو راهی سوی هیچ سو ندارد
- (۲) به تو من زان سپردم دل، نگارا تا مرا باشی / چو دل بردی و جان بردی خدایم بر تو داور باد
- (۳) مزن ساز غریبی آشنا از ابتدا با من / بخوان از عشق آواز خوشی را هم‌صدا با من
- (۴) گفتم ز مهر ورزان رسم وفا بیاموز / گفتا ز خوب‌رویان این کار کمتر آید

۱۷- مفهوم عبارت «دیگر روز هرگاه که ماهی بدیدی، گمان بردی که همان روشنایی است؛ قصدی نیبوستی، و ثمرت این تجربت آن بود که همه روز گرسنه بماند.» در کدام گزینه مورد اشاره است؟

- (۱) شب بود و عشق و وادی هجران و شهریار / ماهی نتافت تا شود از مهر هادیم
- (۲) دردا و حسرت! که رسد مردم جوان / روزی به تجربت که نیاید به کار او
- (۳) صد هزاران این چنین اشباه بین / فرقاشان هفتاد ساله راه بین
- (۴) زان به بود که سیر کنی صد گرسنه را / چشم گرسنه خود اگر سیر می‌کنی

۱۸- کدام گزینه با عبارت زیر از ناصر خسرو قرابت مفهومی دارند؟

«... و این هر دو حال در مدت بیست روز بود و این فصل بدان آوردم تا مردم بدانند که به شدتی که از روزگار پیش آید، نباید نالید و از فضل و رحمت کردگار، ناامید نباید شد.»

- (۱) یک ره همه نعمت است و راحت / یک ره جز شدت و عنا (رنج) نیست
- (۲) نداند کسی قدر روز خوشی / مگر روزی افتد به سختی کشی
- (۳) بترس سخت ز سختی چو کار آسان شد / که چرخ زود کند سخت کار آسان را
- (۴) خدا گر ز حکمت ببندد دری / ز رحمت گشاید در دیگری

۱۹- عبارات زیر، با کدام بیت قرابت مفهومی دارد؟

«گفت: به خاطر داشتیم که چون به درخت گل رسم، دامنی پر کنم هدیه‌ی اصحاب را. چون برسیدم، بوی گلم چنان مست کرد که دامنم از دست برفت.»

- (۱) هر کجا سروقدی چهره چو یوسف بنمود / عاشقی سوخته خرمن چو زلیخا برخاست
- (۲) هر کسی بی‌خویشتن جولان عشقی می‌کند / تا به چوگان که در خواهد فتادن گوی دوست
- (۳) صورت یوسف نادیده صفت می‌کردیم / چون بدیدیم زبان سخن از کار برفت
- (۴) تو با این مردم کوتاه‌نظر در چاه کنعانی / به مصر آ، تا پدید آیند یوسف را خریداران

۲۰- معنی عبارت «خلف صدق نیاکان هنرور خود بود.» در کدام گزینه به درستی آمده است؟

- (۱) هنر نیاکان هنرمندش را بی‌ارزش می‌دانست.
- (۲) برخلاف عادت، از نیاکانش پیروی می‌کرد.
- (۳) برخلاف نیاکان هنرمندش عمل می‌کرد.
- (۴) جانشین راستین نیاکان هنرمند خود بود.

۲۱- کدام گزینه به مفهوم متفاوتی اشاره دارد؟

- (۱) هم‌چو انعام تا کی از خور و خواب؟ / نوبت فاتحه‌ست و الانعام
- (۲) عمر غفلت‌زدگان زود به انجام رسد / که سبک‌سیر شود سیل چو سنگین گردد
- (۳) خواب و خورت ز مرتبه خویش دور کرد / آن‌گه رسی به خویش که بی‌خواب و خور شوی
- (۴) رفت روزت به سیه‌کاری و غفلت دریاب / تا ز خورشید اثر بر سر دیواری هست

۲۲- کدام گزینه با بیت زیر قرابت مفهومی ندارد؟

«گفتم که بر خیالت راه نظر بندم / گفتا که شبرو است او از راه دیگر آید»

- ۱) مرا که خیل خیال تو بار غار آمد / به روز هیچ نیاسود و شب دمی نغنود (= نخواستید)
- ۲) هر شب که پرشکوفه شود روی آسمان / در چشم من شکوفه‌وش آید خیال یار
- ۳) گفتا که خواب من ببردی به نیم شب / ای می‌پرست عتار (= دزد)، ای شبرو پلید
- ۴) دیده‌ی ما را نمی‌بندد خواب سنگین اجل / با خیال یار از خواب گران آسوده‌ایم

۲۳- شاعر در همه بیت‌ها، به جز بیت به «بی‌عدالتی و وضع نابسامان دستگاه حکومت» اشاره کرده است.

- ۱) گفت نزدیک است والی را سرای، آن‌جا شویم / گفت والی از کجا در خانه خمار نیست؟
- ۲) گفت آگه نیستی کز سر درافتادت کلاه / گفت در سر عقل باید، بی‌کلاهی عار نیست
- ۳) گفت مستی، ز آن سبب افتان و خیزان می‌روی / گفت جرم راه رفتن نیست، ره هموار نیست
- ۴) گفت می‌باید تو را تا خانه قاضی بَرَم / گفت رو، صبح آی، قاضی نیمه شب بیدار نیست

۲۴- مفهوم بیت کدام گزینه با سایر ابیات متفاوت است؟

- ۱) ماه‌رویا مهربانی پیشه کن / سیرتی چون صورت مستحسنت (= زیبایی)
- ۲) مخوان قانعم طامعم خوان ازیرا / به سیرت چو مارم به صورت چو مورم
- ۳) هر که بی‌سیرت خوب است و نکو صورت / جز همان صورت دیوار مینگارش
- ۴) صورت زیبای ظاهر هیچ نیست / ای برادر سیرت زیبا بیار

۲۵- مفهوم بیت زیر با کدام گزینه تناسب مفهومی بیشتری دارد؟

«خواب و خورت ز مرتبه خویش دور کرد / آن گه رسی به خویش که بی‌خواب و خور شوی»

- ۱) سر آن ندارد امشب که برآید آفتابی / چه خیال‌ها گذر کرد و گذر نکرد خوابی
- ۲) مکن دورم از باده خوردن، که باز / مرا تازه عهدی است با می‌فروش
- ۳) تو چنین بند شهوت و خور و خواب / کی توانی که خویش بشناسی؟
- ۴) در طریق عاشقی مردانه باش / تا رسی در بارگاه پادشاه